

Roman Ya. Yu., Roman S.I. Intensification of work of employed staff

This paper investigates that the transition from an industrial economy to an information changing role of man in the production and delivery of services. Today the leaders of the companies started to pay more attention to the employee, his needs and ways to meet them because staff are the most important resource of any enterprise. The effectiveness of staff depends on many factors, especially the opportunity to enhance employment of workers. Also clarified the basic concepts, categories and attributes to stimulate activation of personnel in Ukrainian enterprises. Moreover traced efficient and effective methods of staff development company, as one of the main factors enhance team work, including such as secondment, shadowing, monitoring, budding, and four different types of mentoring: listening, learning, stimulation changes mentoring.

Keywords: motivation, business, personnel, methods of activation, the labor collective, wages, training.

УДК 330.342.146:314(477)

Доц. Т.В. Панчишин¹, канд. екон. наук;
викл. О.О. Погоріляк²; студ. А.В. Мартинюк³

ПЕРСПЕКТИВИ СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Визначено пріоритетні напрями демографічного розвитку України у перспективі; наведено фактори, які впливають на формування демографічних перспектив; запропоновано заходи щодо вирішення актуальних проблем відтворення населення та покращення умов його життєдіяльності.

Ключові слова: демографічний розвиток, соціальне забезпечення, інтеграційні процеси, державне регулювання.

Постановка проблеми. Сьогодні соціально-економічний розвиток України є головним напрямом економічного зростання, тому на сучасному етапі в прогнозуванні трудових ресурсів необхідно враховувати закономірності та тенденції їх використання в контексті соціально-економічного розвитку країни.

Стратегічною метою соціально-демографічного розвитку України у середньо- та довгостроковій перспективі є реалізація національних резервів покращення якісних та кількісних характеристик населення через подовження тривалості його активного життя, зміцнення здоров'я та зниження смертності, а також стимулювання народжуваності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Істотний внесок у розробку різних аспектів відтворення демографічних процесів здійснили С.Й. Вовканич, Є.В. Гончаров, А.Г. Дмитренко, М.І. Долішній, С.М. Злупко, В.І. Куценко, Е.М. Лібанова, І.І. Лукінов, І.С. Маслова, А.Г. Попов, Я.П. Сергеева, С.С. Степанчук, Є.В. Фотеева, О.І. Черниш, Л.С. Чижова та інші вчені.

Незважаючи на наукову розробленість теми прогнозування кадрів для економіки країни, окремі її аспекти, особливо відтворення демографічних процесів з метою формування нового типу трудових ресурсів, потребують подальших досліджень у цьому напрямі.

¹ Львівський НУ ім. Івана Франка;

² Ужгородський комерційний технікум;

³ НУ "Львівська політехніка"

Виклад основного матеріалу. Пріоритетними напрямами демографічного розвитку України у перспективі є:

- зниження рівня смертності населення та збільшення середньої тривалості його життя через скорочення передчасних смертей, виробничого травматизму, формування здорового способу життя, ефективне медичне обслуговування;
- зміцнення здоров'я дітей та підлітків, насамперед завдяки боротьбі з курінням, алкоголізмом, наркоманією, а також на основі розвитку фізичної культури та спорту, організації вільного часу;
- збереження життєвого потенціалу населення на основі створення соціально-економічних умов, сприятливих для підвищення народжуваності, покращення репродуктивного здоров'я населення на основі вдосконалення профілактичної та лікувально-діагностичної допомоги;
- створення економічних умов для оптимізації міграційного руху населення.

Новітній світовий досвід регулювання соціально-економічних процесів з метою досягнення збалансованості економічної та соціальної складових надає перевагу структурно-інвестиційним методам. Держава провадить активну політику прямого й опосередкованого регулювання, спрямовану на нагромадження необхідних коштів для соціального розвитку, запобігання масового безробіття і одночасно на прискорення технічного прогресу шляхом надання податкових пільг і кредитів високотехнологічним галузям, а також на створення нових підприємств у регіонах, де існує надлишок робочої сили [3, с. 126].

Існує думка, що депопуляція в Україні безпосередньо пов'язана з недостатнім фінансовим забезпеченням демографічної політики, низьким рівнем життя, безробіттям та непродуктивною зайнятістю населення. Проте аналіз світових тенденцій показує, що економічно розвинені країни з високим рівнем життя населення характеризуються низькою інтенсивністю дітонароджень, якої недостатньо для простого відтворення населення [1, с. 255]. Сучасний низький рівень дітородної активності українців обумовлений сукупним впливом системи економічних, екологічних, соціально-психологічних та фізіологічних чинників. Так, серед обмежень та загроз екологічного характеру потрібно відзначити: невідповідність якісних характеристик атмосферного повітря; питної води і продуктів харчування населення гігієнічним нормативам; перевищення допустимих рівнів акустичного, електромагнітного та іншого шкідливого впливу на довкілля. З-поміж усіх соціально-психологічних показників на особливу увагу заслуговуватимуть: зміна життєвих пріоритетів на користь професійного становлення, кар'єрного зростання та одноосібного існування, незалежного від інституту сім'ї; підвищення захворюваності та смертності молодих поколінь.

Перспективи демографічного розвитку визначатимуться дією складної системи факторів, сила впливу яких істотно диференціюватиметься – вона набуватиме мінімального значення для природних факторів і максимального – для соціально-економічних, що пов'язано здебільшого з досягненнями медицини, освіти, розширенням можливостей для населення успішно реалізувати власні здібності, професійно-кваліфікаційний потенціал, і цим самим забезпечити прийнятний життєвий рівень.

Найбільш вагомими є фактор ефективності, тобто кінцевої результативності соціально-демографічної політики та рівень її територіальної дифе-

ренціації залежно від співвідношення основних проблемних компонентів: народжуваності, смертності, міграційного руху населення, а також його статево-вікової структури; фактор протилежного спрямування, який можна визначити як нестабільне економічне забезпечення демовідтворювальних процесів. Вплив його обмежуватиме базову соціальну захищеність населення, звужуватиме природну основу його відтворення та спричинятиме формування небажаної для економіки вікової структури зайнятого населення; фактор рівня розвитку соціальної сфери, соціально-культурного і побутового обслуговування населення. Відставання основних показників розвитку цієї сфери, невисока якість послуг охорони здоров'я та житлово-комунального господарства обмежуватимуть у перспективі потенційні можливості нарощування людського потенціалу; фактор транснаціоналізації виробництва та інтеграції ринків, насамперед у межах спільного економічного простору, який створили Україна, Росія, Білорусь та Казахстан, і Європейського Союзу спричинять інтенсифікацію міждержавних міграційних переміщень, загального зростання міграційної рухливості населення.

Конкретними соціально-економічними заходами щодо покращення демографічної ситуації в Україні повинні бути:

- покращення репродуктивного здоров'я населення на основі пропаганди здорового способу життя, відновлення системи масової санітарно-гігієнічної освіти, насамперед серед підлітків;
- підтримка добробуту сімей з дітьми. Зокрема забезпечення своєчасного надання одноразової матеріальної допомоги при народженні дитини, щомісячної додаткової допомоги одиноким матерям і малозабезпеченим багатодітним сім'ям та ін.;
- моніторинг демографічної ситуації в місті з метою дослідження мотивації українців до дітонароджень. Враховуючи той факт, що інструменти демографічної політики впливають на процеси відтворення населення опосередковано, через створення бажаного стереотипу про "ідеальну" чисельність дітей в сім'ї [4, с. 98], важливим напрямом підвищення інтенсивності дітонароджень повинен стати фактор формування системи суспільних та особистих цінностей;
- покращення житлово-побутових умов сімей, зокрема надання цільових довгострокових кредитів на купівлю або будівництво житла для молодих сімей, підвищення ефективності механізму пільгового кредитування цих сімей залежно від чисельності дітей у сім'ї, розроблення сучасних нормативів та умов надання соціального житла, вдосконалення системи адресної допомоги в оплаті цього житла для малозабезпечених сімей з дітьми;
- підвищення ефективності законодавчо гарантованої медичної допомоги, підтримання санітарно-епідеміологічного благополуччя, повна імунізація дітей та підлітків, відновлення практики профілактичних оглядів населення, розширення спектра лікувально-оздоровчих послуг для людей похилого віку;
- створення безпечних і здорових умов праці шляхом атестації робочих місць з метою виявлення та усунення дії негативних факторів на здоров'я працівників, впровадження принципів економічної зацікавленості роботодавців, зокрема розвиток страхування на випадок виробничого травматизму;
- зниження рівня виробничого травматизму і професійних захворювань через проведення обов'язкових періодичних медичних оглядів працівників, зайнятих на робочих місцях із шкідливими умовами праці;

- мінімізація наслідків Чорнобильської катастрофи на основі стабілізації соціо-психологічної ситуації, охорони та очищення навколишнього природного середовища, поліпшення харчового раціону, вдосконалення діагностики;
- зменшення кількості небажаних мігрантів та шукачів притулку через удосконалення і технічне забезпечення системи обліку і контролю іммігрантів та біженців.

Ефективна реалізація обґрунтованих вище напрямів і заходів потребує поетапного вирішення соціальних проблем України відповідно до зростаючих потреб населення і суспільства загалом.

Висновки. Реалізація зазначених вище стратегічних напрямів дасть змогу вийти на якісно новий рівень соціального розвитку, якому властиві доступність базових соціальних послуг широким верствам населення, зокрема особам, які об'єктивно потребують підтримки держави; високий платоспроможний попит на робочу силу, його відповідність обсягам і структурі пропозиції робочої сили; високий рівень добробуту та соціального споживання; комплексний характер, орієнтація на вирішення нагальних соціальних проблем; мінімальні соціальні ризики.

Література

1. О стратегии развития рабочих мест в социально-экономической политике государства / С.И. Бандур // Стратегия и тактика развития производственно-хозяйственных систем : матер. IV Междунар. научн.-практ. конф., Гомель, 17-18 ноября 2005 г. – Гомель : Изд-во ГГТУ им П.О. Сухого, 2005. – С. 253-258.
2. Конкурентоспособность рабочей силы в системе управления трудовыми ресурсами / Д.П. Богиня // Проблемы формирования рыночной экономики : міжвід. наук. зб. – К. : Вид-во КНЕУ, 2001. – 628 с.
3. Грішнова О.А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки / О.А. Грішнова. – К. : Т-во "Знання", КОО, 2001. – 254 с.
4. Економічна активність населення України у 2003 році : стат. зб. – К. : Держкомстат України, 2004. – 215 с.
5. Либанова Э.М. Демографическое развитие Украины: проблемы и перспективы / Э.М. Либанова // Социальные приоритеты рынка труда в условиях структурной модернизации экономики. – К. : Изд-во "Принт-Експрес". 2000. – С. 49-61.
6. Rejman K. Endogenous growth of territorial units / K. Rejman // Польша та Україна: Актуальні питання економічного розвитку в контексті своєї інтеграції та глобалізації : зб. наук. праць. – Львів, 2010. – С. 122-129.

Панчишин Т.В., Погориляк О.А., Мартинюк А.В. Перспективы социально-демографического развития Украины

Определены приоритетные направления демографического развития Украины в перспективе; приведены факторы, которые влияют на формирование демографических перспектив; предложены мероприятия по решению наиболее острых проблем воссоздания населения и улучшения условий его жизнедеятельности.

Ключевые слова: демографическое развитие, социальное обеспечение, интеграционные процессы, государственная регуляция.

Panchyshyn T.V., Pogorilyak O.A., Martynyuk A.V. Prospects of social-demographic development of Ukraine

Priority directions of demographic development of Ukraine in a prospect are certain in the article; factors, which influence on forming of demographic prospects, are resulted; measures on the decision of the most sharp problems of recreation of population and improvement of terms of his vital functions are offered.

Keywords: demographic development, public welfare, integration processes, government control.